

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов

«19» _____ 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОДФС.01 ПЕДАГОГІКА

Спеціальність 013 Початкова освіта
освітній рівень: перший (бакалаврський)

Київ – 2018 рік

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0143/18
Жильцов
(підпис) (прізвище, ім'я, по-батькові)
«19» _____ 2018 р.

Педагогіка: роб. навч. прог. [для студентів спеціальності 013 «Початкова освіта»] / уклад. Г. І. Іванюк, В. І. Дем'яненко, А. Д. Січкач. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2018.

Розробники:

Іванюк Ганна Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

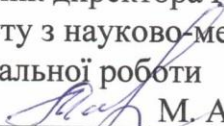
Дем'яненко Валентина Іванівна, викладач кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Січкач Алла Дмитрівна, канд. педаг. наук, доцент кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма обговорена і затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол №5 від 10 січня 2018 року

Завідувач кафедри педагогіки та психології
 Г. І. Іванюк

Заступник директора Педагогічного інституту з науково-методичної та навчальної роботи
 М. А. Машовець

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 10	Галузь знань 01 Освіта	Обов'язкова навчальна дисципліна формування фахових компетентностей
	Спеціальність 013 «Початкова освіта»	
Модулів – 10	Освітній рівень: Перший (бакалаврський)	Рік підготовки:
Змістових модулів – 10		1-й
Загальна кількість годин – 300 год.		Семестр
		2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4		Лекції
		12 год
		Семінарські
		8 год
		Практичні
		6 год
		Лабораторні роботи
		2 год
		Самостійна робота
		28 год.
	Модульний контроль	
	4 год.	
Форма контролю: ПМК		

2. Пояснювальна записка

Інтегрована навчальна дисципліна «Педагогіка» є дисципліною, що входить до обов'язкової частини (формування фахових компетентностей) навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 013 «Початкова освіта».

Відповідно до навчального плану на вивчення дисципліни відведено 10 кредитів (300 год.). На першому курсі у другому семестрі студенти засвоюють два змістових модулі: «Зміст і методи виховання дітей дошкільного віку», «Педагогічний процес в дошкільному навчальному закладі». На вивчення цих змістових модулів відведено 60 год., із них: 12 год. – лекції, 8 год. – семінарські заняття, 6 год. – практичні заняття, 2 год. – лабораторні роботи, 8 год. – модульні контрольні роботи, 28 год. – самостійна робота студентів. Закінчується вивчення змістових модулів підсумковим модульним контролем.

Мета змістових модулів: засвоєння майбутніми вчителями початкової школи особливостей організації і здійснення освітньо-виховної роботи з дітьми дошкільного віку задля забезпечення наступності у роботі дошкільного навчального закладу і школи.

Завдання змістових модулів:

- засвоєння студентами теоретичних основ виховання, навчання і розвитку дітей дошкільного віку;
- оволодіння методами і формами організації навчально-виховного процесу в розвивальному середовищі дошкільного навчального закладу;
- розвиток здатності до педагогічного прогнозування, самостійності, критичності мислення;
- створення умов для формування професійної компетентності вчителя початкової школи.

У результаті вивчення змістових модулів навчальної дисципліни студенти повинні:

знати:

- мету дошкільного виховання, завдання основних напрямів всебічного розвитку особистості дошкільника;
- значення дошкільного дитинства в становленні особистості;
- шляхи здійснення гуманізації навчально-виховного процесу в дошкільному навчальному закладі ;
- особливості та способи організації і здійснення навчально-виховної роботи в групах дітей дошкільного віку;
- шляхи забезпечення наступності в роботі дошкільного навчального закладу та школи.

Зміст модулів спрямований на формування у майбутніх вчителів початкової школи **загальної компетентності** складниками якої є: *соціальна* (здатність та готовність до освітньої діяльності, наповненої особистісними сенсами щодо освітнього продукту, до усвідомлення власної освітньої

траєкторії та вміння її проектувати, до усвідомлення ціннісно-значущої діяльності в соціальному середовищі), *інформаційна* (здатність і готовність до здобування інформації з різних історико-педагогічних джерел із проблем розвитку різних педагогічних явищ та феноменів, інтерпретації, систематизації, аналізу), *комунікативна* (здатність і готовність до навчальної взаємодії в парі, групі, проектування особистої моделі комунікації в групі (спільноті)), *самоосвітня* (здатність і готовність до усвідомленого відбору інформації (з різних джерел) та застосування її у професійній діяльності, аналізу, критичного осмислення, виокремлювати, узагальнювати, характеризувати передумови, чинники, суперечності розвитку педагогічної теорії та практики з дотриманням історичної реконструкції) та **професійної компетентності**, а саме: *освітньої* (здатність і готовність до аналізу, порівняння мети, завдань навчання і виховання дітей дошкільного віку та учнів початкової школи), *психологічної* (здатність і готовність до врахування вікових та індивідуальних особливостей дітей дошкільного віку у процесі організації педагогічної взаємодії), *дидактичної* (здатність та готовність до, аналізу педагогічних явищ та процесів, пояснення їх сутності, аргументуючи власну точку зору з позиції науки, аналізу педагогічних ситуацій з погляду гуманістичної педагогіки, наукових підходів щодо вивчення розвитку особистості та особливостей становлення і розвитку системи освіти в Україні), *рефлексивної* (здатність і готовність до особистісно-значущої позитивної мотивації професійно-педагогічної діяльності, творення власного педагогічного досвіду).

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ЗМІСТ І МЕТОДИ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Тема 1. Загальні закономірності виховання і розвитку дітей в період дошкільного дитинства

Дошкільне дитинство – унікальний період в розвитку людини. Розвиток, виховання і соціалізація дошкільника. Вікова періодизація дитинства. Вікові та індивідуальні особливості дітей. Роль дорослого в розвитку дитини дошкільного віку.

Тема 2. Мета, завдання, зміст дошкільного виховання.

Мета і завдання дошкільного виховання. Складові дошкільного виховання: фізичне, моральне, розумове, трудове, естетичне.

Моральне виховання і моральний розвиток. Особливості морального розвитку дитини дошкільного віку. Зміст, завдання засоби морального виховання дітей дошкільного віку. Завдання, зміст, засоби розумового виховання дітей. Сенсорне виховання як основа розумового розвитку дітей.

Своєрідність праці дітей дошкільного віку. Завдання, трудового виховання. Види праці, форми організації праці дітей дошкільного віку.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРОЦЕС В ДОШКІЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Тема 3. Виховання дітей у грі

Походження гри. Особливості гри як засобу всебічного розвитку дитини. Класифікація дитячих ігор. Творчі ігри, їх особливості, види. Ігри з правилами (дидактичні, рухливі), народні ігри (забави, рухливі, дидактичні, обрядові), їх своєрідність та її освітньо-виховне значення. Функції гри (засіб виховання, форма організації навчання, метод і прийом навчання дітей)

Тема 4. Загальні основи дошкільної дидактики

Дошкільна дидактика про навчання як засіб розумового виховання. Сутність процесу навчання, його особливості в дошкільному віці. Поняття “навчальна діяльність”, структура навчальної діяльності: навчальне завдання, планування, мотиви, навчальні дії, контроль, оцінка. Зміст навчання дітей дошкільного віку.

Тема 5. Методи, форми навчання в дошкільному навчальному закладі

Поняття про методи навчання. Різні підходи до класифікації методів навчання. Класифікація методів навчання за джерелом набуття знань: наочні, словесні, практичні. Поняття про прийоми навчання. Класифікація прийомів навчання.

Поняття про форми організованої навчально-пізнавальної діяльності в дошкільному навчальному закладі. Заняття як форма організованого навчання дітей дошкільного віку. Різні підходи до класифікації занять. Гігієнічні та

дидактичні вимоги до занять. Структура заняття. Особливості методики проведення занять в різних вікових групах. Підготовка вихователя та дітей до занять.

Тема 6. Наступність в роботі дошкільного навчального закладу і школи

Поняття наступності і перспективності в роботі дошкільного навчального закладу і школи, необхідність і значення. Встановлення наступності у змісті, формах і методах навчання.

Поняття готовності дитини до навчання в школі. Характеристика загальної і спеціальної готовності дитини до школи.

Адаптація до шкільного навчання. Форми зв'язку дошкільного навчального закладу і школи.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма							
	усього	у тому числі						
лекція		семінарські заняття	практичні заняття	Лабораторна робота	Самостійна робота	МКР		
1	2	3	4	5	6	7	8	
Змістовий модуль I. ЗМІСТ І МЕТОДИ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ								
Тема 1. Загальні закономірності виховання і розвитку дітей в період дошкільного дитинства	6	2				4		
Тема 2. Мета, завдання, зміст дошкільного виховання	16	2	4	2		8		
Модульний контроль	2						2	
Разом за змістовим модулем 1	24	4	4	2		12	2	
Змістовий модуль II. ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРОЦЕС В ДОШКІЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ								
Тема 3. Виховання дітей у грі	12	2	2	4		4		
Тема 4. Загальні основи дошкільної дидактики	6	2				4		
Тема 5. Методи, форми навчання в дошкільному навчальному закладі	10	2	2		2	4		
Тема 6. Наступність в роботі дошкільного навчального закладу і школи	6	2				4		
Модульний контроль	2						2	
Разом за змістовим модулем 2	36	8	4	4	2	16	2	
Усього годин	60	12	8	6	2	28	4	

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Фізичне виховання дітей дошкільного віку	2
2.	Естетичне виховання дітей дошкільного віку	2
3.	Дидактична гра	2
4	Організація навчання дітей дошкільного віку	2

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Методи морального виховання	2
2.	Педагогічне керівництво сюжетно-рольовою грою дітей дошкільного віку	2
3.	Організація предметно-ігрового середовища в умовах дошкільного навчального закладу	2

Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Заняття – форма організації навчання в дошкільному навчальному закладі	2

7. Самостійна робота

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ЗМІСТ І МЕТОДИ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

1. Записати прислів'я, приказки про роль виховання, спадковості, середовища в становленні особистості (5 балів).

2. Скласти каталог наукових статей з проблеми виховання у дітей пізнавальної активності на основі ознайомлення з журналами «Дошкільне виховання», «Палітра педагога» за 2015–2018 роки (5 балів).

3. Скласти підбірку літературних творів, які можна використовувати в роботі з дошкільниками для вирішення завдань морального виховання дітей дошкільного віку (5 балів).

4. Підготувати серію трудових доручень для дітей старшої групи (5 балів)

5. Проаналізувати зміст культурно-гігієнічних навичок, які формуються у дітей різних вікових груп, базуючись на рекомендаціях однієї з діючих програм виховання і навчання дітей дошкільного віку. Отримані дані оформити в таблицю (5 балів).

6. Скласти структурно-логічну схему: «Методи естетичного виховання» (5 балів).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРОЦЕС В ДОШКІЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

1. Скласти таблицю класифікацій дитячих ігор (К. Грос, Ж. Піаже, К. Гарвей, П. Лесгафт, С. Новосьолова, Т. Поніманська), зробити порівняльний аналіз (5 балів).
2. Скласти таблицю «Принципи навчання дітей дошкільного віку» (5 балів).
3. Підготувати презентацію однієї з чинних програм виховання, навчання і розвитку дітей дошкільного віку (5 балів).
4. Опрацювати книгу В. Сухомлинського „Серце віддаю дітям, Визначити методи і прийоми навчання характерні для авторської методики В. Сухомлинського (5 балів).
5. Розробити план-конспект інтегрованого заняття (5 балів).
6. Підготувати каталог літературних джерел на тему: „Наукові дослідження з проблеми забезпечення готовності дитини до навчання в школі» (5 балів).

8. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

- словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція), пояснення, розповідь, бесіда;
- наочні: ілюстрація, демонстрація, використання комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація);
- практичні: вправи, метод проектів.

2. За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивний, дедуктивний, аналітичний, синтетичний.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивний, проблемного викладу, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з науковими джерелами, виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1. Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальна дискусія, пізнавальна гра, створення ситуації пізнавальної новизни, створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

2. Методи стимулювання обов'язку і відповідальності: роз'яснення значимості учіння, пред'явлення навчальних вимог, заохочення й осудження в учінні.

9. Методи контролю

Метод усного контролю, метод письмового контролю, метод тестового контролю, метод програмованого контролю, метод самоконтролю, модульні контрольні роботи.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							Макс кільк балів	сума
Форми роботи	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II					
Лекції	T1	T2	T 3	T 4	T5	T6		100
	1	1	1	1	1	1	6	
Семінарські заняття		10+1	10+1	10+1		10+1	44	
Практичні заняття		10+1	10+1	10+1			33	
Лабораторні роботи					10+1		11	
Самостійна робота	30		30				60	
МКР	25		25				50	
ВСЬОГО – 204 бали							РК – 2,04	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Рейтингова оцінка	Значення оцінки	Оцінка за шкалою Університету
A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками	90 – 100 балів
B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	82 – 89 балів
C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	75 – 81 балів
D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	69 – 74 балів
E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	60 – 68 балів
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	35 – 59 балів
F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	1 – 34 балів

11. Методичне забезпечення

- опорні конспекти лекцій;
- мультимедійні презентації;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.

12. Рекомендована література

Базова:

1. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Т.І. Поніманська. – К.: Академвидав, 2016. – 456 с.*
2. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка. Практикум. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, спеціальність «Дошкільне виховання» / Т. І. Поніманська, І. М. Дичківська – К.: Видавничий Дім «Слово», 2004. – 352 с.*

Допоміжна:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція), наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, від 22.05.2012 р. № 615.*
2. Закон України «Про дошкільну освіту». – К., Уряд. Кур'єр. – 2001. – № 141.*
3. Гавриш Н. Інтегровані заняття: Конспекти Н. Гавриш, О. Ліннік / Наталія Гавриш. – К.: Шк. світ. 2007. – 128 с.**
4. Карасьова К. Ігровий простір дитини / К. Карасьова, Т.Піроженко. – К.: Шкільний світ, 2011. – 128 с. **
5. Савченко О. Я. Наступність і перспектива в роботі двох перших ланок освіти / О.Я. Савченко //Дошкільне виховання. – 2000. – № 11. – С. 4-6.*
6. Скарбничка ігор і віршованої мозаїки для дітей раннього та дошкільного віку: навч.-метод. посібник / Упоряд. Г.І. Іванюк [та ін.]; за заг. ред. Г.І.Іванюк. – К. : Сім кольорів, 2009. – 240 с. – Бібліогр.: с. 235-237**